

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
VIEŠOJO VALDYMO GRUPĖ**

**PAŽYMA
DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ĮSTATYMO „DĖL UŽSIENIEČIŲ TEISINĖS
PADĖTIES“ NR. IX-2206 2, 58, 71 IR 88 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO
(TAP-19-1462; TAIS-19-10119(2))**

2019-09-19 Nr.

Vilnius

Projekto rengėjas. Vidaus reikalų ministerija.

1. Projekto tikslas. Tinkamai į nacionalinę teisę perkelti Europos Sąjungos direktyvų nuostatas.

2. Dabartinė situacija. 2019 m. liepos 25 d. Europos Komisija pateikė pagrįstą nuomonę dėl ES teisės pažeidimo procedūros Nr. 2015/0443 dėl nepranešimo apie priemones, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliamas 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2013/33/ES, kuria nustatomos normos dėl tarptautinės apsaugos prašytojų priėmimo (toliau – Direktyva 2013/33/ES) 15 straipsnis, numatantis prieglobsčio prašytojo teisę patekti į darbo rinką (Lietuvos Respublikos įstatyme „Dėl užsieniečių teisinės padėties“ (toliau – Įstatymas) nebuvo nustatyta prieglobsčio prašytojams galimybė dirbti, jei per 9 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobstį pateikimo dienos Migracijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Migracijos departamentas) nepriėmė sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės).

2013 m., kai Lietuvoje buvo perkėlinėjama ir įgyvendinama Direktyva 2013/33/ES ir rengiamas Įstatymo pakeitimas, Direktyvos 2013/33/ES 15 straipsnio perkėlimo klausimas buvo vertinamas preziumuojant, kad tokia teisinė situacija, kai per 9 mėnesius nėra priimtas pirmosios instancijos sprendimas dėl prieglobsčio prašymo, nėra galima, o asmenys, kurių prieglobsčio prašymo klausimas bus išspręstas teigiamai, vėliausiai po 6 mėnesių turės galimybę teisės aktų nustatyta tvarka patekti į darbo rinką. Tačiau įvertinus aktualų šių dienų kontekstą migracijos srityje ir atsižvelgus į tai, kad po migracijos krizės šių dienų praktikoje vis dėlto pasitaiko situacijų, kai prieglobsčio prašymų nagrinėjimo terminai labai sudėtingais ir išimtiniais atvejais užtrunka ilgiau nei 9 mėnesius, būtina į Įstatymą nuosekliai perkelti visas Direktyvos 2013/33/ES 15 straipsnio nuostatas.

2018 m. liepos 25 d. ES Teisingumo Teismui priėmus sprendimą byloje C-585/16 (Serin Alheto prieš Bulgarijos valstybinę pabėgėlių agentūrą) dėl atiesto tarptautinės apsaugos prašymo, būtina patikslinti Įstatymo nuostatas, užtikrinant tinkamą 2011 m. gruodžio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/95/ES dėl trečiųjų šalių piliečių ar asmenų be pilietybės priskyrimo prie tarptautinės apsaugos gavėjų, vienodo statuso pabėgėliams arba papildomą apsaugą galintiems gauti asmenims ir suteikiamos apsaugos pobūdžio reikalavimų (OL 2011 L 337, p. 9) (toliau – direktyva 2011/95/ES) perkėlimą į nacionalinę teisę, aiškiai Įstatyme nustatant, kokių atveju nesuteikiamas pabėgėlio statusas.

3. Projekto esmė. Įgyvendinant Direktyvos (ES) 2013/33/ES 15 straipsnį, Įstatymo pakeitimo projekte įtraukta nuostata, pagal kurią prieglobsčio prašytojas įgyja teisę dirbti Lietuvos

Respublikoje, jei per 9 mėnesius nuo prašymo suteikti prieglobsť pateikimo dienos Migracijos departamentas (t. y., pirmojoje instancijoje kompetentinga institucija) nepriima sprendimo dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės.

Siekiant užtikrinti prieglobsčio prašytojo veiksmingas galimybes patekti į darbo rinką ir atsižvelgiant į tai, kad sprendimas dėl prieglobsčio Lietuvos Respublikoje suteikimo būtų laiku nepriimtas ne dėl prieglobsčio prašytojo kaltės, Įstatymo projekte siūloma tokius prieglobsčio prašytojus atleisti nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti.

Siekiant, kad prieglobsčio prašytojas prireikus galėtų įrodyti savo teisę dirbti (pvz., darbdavio prašymu), taip pat atsižvelgiant į tai, kad prieglobsčio prašytojai atleidžiami nuo pareigos įsigyti leidimą dirbti, Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad prieglobsčio prašytojo prašymu Migracijos departamentas užsieniečio registracijos pažymėjime nurodo šio prieglobsčio prašytojo įgytą teisę dirbti.

Įstatymo projekte siūloma nustatyti, kad prieglobsčio prašytojo gaunamos su darbo santykiais susijusios pajamos, kurios yra mažesnės kaip 3 valstybės remiamų pajamų dydžiai, nelaikomos finansinės būklės pagerėjimu ir negalėtų būti skirtos valstybės turėtoms išlaidoms padengti. Tokį dydį siūloma nustatyti, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos socialinę paramos sistemą, taikomą tiek Lietuvos Respublikos piliečiams, tiek užsieniečiams. Įvertinant tai, kad prieglobsčio prašytojai neturi turto, ryšių Lietuvoje, siūloma, kad 3 valstybės remiamų pajamų dydžio ($1 \text{ VRP} = 122 \text{ Eur}$, $122 \text{ Eur} \times 3 = 366 \text{ Eur}$) su darbo santykiais gaunamų pajamų liktų patiems prieglobsčio prašytojams.

Siekiant aiškiai Įstatyme nustatyti, koku atveju nesuteikiamas pabėgėlio statusas, siūloma, kad prieglobsčio prašytojui, atitinkančiam Įstatymo 86 straipsnio 1 dalyje nustatytus kriterijus, būtų nesuteikiamas pabėgėlio statusas tik tol, kol jis naudojasi Jungtinių Tautų institucijų ar organizacijų, išskyrus Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro valdybą, parama ir apsauga. Jeigu prieglobsčio prašytojas nustos naudotis Jungtinių Tautų institucijų ar organizacijų, išskyrus Jungtinių Tautų vyriausiojo pabėgėlių komisaro valdybą, parama ir apsauga, prieglobsčio prašytojui bus suteikiamas pabėgėlio statusas.

4. Derinimas. Projektas suderintas su Teisingumo ir Socialinės apsaugos ir ministerijomis.

5. Atitikimas Vyriausybės programai. Projektas tiesiogiai neįgyvendina Vyriausybės programos nuostatų.

6. Dalykinio vertinimo išvada. Atkreiptinas dėmesys, kad nei projekto teikime, nei aiškinamajame rašte nepateikta informacija, kodėl Direktyvos 2013/33/ES nuostatos iki šiol nebuvo tinkamai perkeltos į nacionalinę teisę.

Siūlome projektą patikslinti, įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. rugsėjo 18 d. išvadoje Nr. NV- 2646 pateiktas pastabas ir svarstyti tarpinstituciniame pasitarime.

Patarėja

Aušrina Genienė

Aušrina Genienė, tel. 8 706 63 769, el. p. ausrina.geniene@lr.lt